

ДЖЕФРИ АРЧЪР ДЯСНАТА РЪКА НА ДЪГИ МОРТИМЪР

Превод от английски: Цветана Генчева, 2005

chitanka.info

Робърт Хенри Кифърд Трети, за приятелите просто Боб, бе в леглото с момиче на име Хелън, когато за пръв път чу за дясната ръка на Дъги Мортимър.

Боб щеше да си тръгне от Кеймбридж с истинско нежелание. Бе прекарал три великолепни години в „Сейнт Джонс“ и въпреки че така и не прочете толкова книги, колкото му се бе наложило в Чикагския университет, той положи всички усилия да превърне постиженията си на гребец в неповторими.

Не бе нещо необичайно американец да спечели в състезанията с лодки в началото на седемдесетте години, ала за пръв път се случваше да излезе пръв в състезание с лодки с осемчленен екипаж три поредни години.

Бащата на Боб, Робърт Хенри Кифърд Втори, за приятелите Робърт, пътуваше до Англия, за да гледа участието на сина си в трите състезания от Пътни до Мортлейк. След като Боб донесе победа на Кеймбридж за трети път, баща му реши, че не е редно момчето да се върне в родния си Илинойс, без да остави на университетския гребен клуб незабравим спомен.

— Имай предвид, момчето ми — съветваше Робърт Хенри Кифърд Втори сина си, — подаръкът не трябва да е натрапчив и безвкусен. Нека личи, че си положил усилия, за да им оставиш нещо ценно с историческа стойност вместо дар, който очевидно ти е струвал много пари. Англичаните ценят подобни неща.

Боб обмисля дълги часове думите на баща си, но така и не успя да реши какво би направило желаното впечатление. Все пак университетският клуб по гребане на Кеймбридж си бе извоювал повече сребърни купи и трофеи, отколкото можеше да изложи.

Хелън спомена за пръв път името на Дъги Мортимър една неделна сутрин. Двамата с Боб лежаха прегърнати, когато тя започна да опипва леко бицепсите му и да ги бодва с пръст.

— Да не би това да е някаква древна британска любовна игра, която още не съм научил? — попита Боб и притисна по-здраво Хелън.

— Не, разбира се — отвърна момичето. — Просто се опитвах да преценя дали бицепсите ти са големи като на Дъги Мортимър.

Боб никога не бе срещал момиче, което да говори за друг мъж, докато е в леглото с него, и затова не успя веднага да съобщи какво да отговори.

— И как са? — полюбопитства най-сетне той, след като размърда и стегна мускули.

— Трудно е да се каже — отвърна честно Хелън. — Никога не съм докосвала ръката на Дъги, виждала съм я само от разстояние.

— И къде си се срещала с този прекрасен пример за мъжественост?

— Виси над бара в заведението на баща ми, в Хъл.

— А Дъги Мортимър не го ли боли? — попита през смях Боб.

— Едва ли — отвърна Хелън. — Той е мъртъв от шейсет години.

— Искаш да кажеш, че ръката му още стои закачена над бара, така ли? — попита изумено Боб. — Не се ли е размирисала вече?

Този път бе ред на Хелън да се разсмее.

— Глупавият ми янки. Това е бронзова отливка на ръка. По онова време, ако си бил в университетския отбор в продължение на три последователни години, ти правели отливка на ръката и я закачвали в клуба. Освен това слагали снимката ти на цигарите „Плейър“. Сега се сецам, че не съм виждала твоя снимка на цигарите — заяви Хелън и дръпна чаршафа над главата му.

— Той в отбора на Оксфорд или на Кеймбридж е участвал?

— Нямам представа.

— И как се казва кръчмата в Хъл?

— „Кинг Уилям“ — отвърна Хелън, когато Боб издърпа ръка изпод рамото ѝ. — Това американска любовна игра ли е? — попита тя след няколко секунди.

По-късно същия предобед, след като Хелън си замина за Нюнам, Боб потърси в библиотеката си книга със сини корици^[1]. Изтегли многократно прелистваната „История на състезанията с лодки“, прегледа индекса и откри, че са споменати седем различни Мортимъровци. Петима бяха гребали за Оксфорд, двама за Кеймбридж. Помоли се искрено, докато оглеждаше инициалите им. Мортимър, А. Дж. (Уестминстър и Уодам, Оксън), Мортимър К. К. (Ъпингам и Ориъл, Оксън), Мортимър, Д. Дж. Т. (Хароу и Сейнт Катринс Кантъб), Мортимър, Е. Л. (Ундъл и Магдалин, Оксън). Боб насочи вниманието си към Мортимър, Д. Дж. Т., с биография на 129 страница и разрови книгата отзад напред, за да стигне по-бързо до

материала, който го интересуваше. Дъглас Джон Таунзенд (Сейнт Катринс), Кеймбридж 1907, 1908, 1909, гребец. След това прочете кратката статия за кариерата на Мортимър като гребец.

Дъги Мортимър донася победа на Кеймбридж през 1907 г., постижение, което повтаря през 1908 година. През 1909 г., когато експертите твърдят, че Кеймбридж разчита на един от най-успешните си отбори от години, светлосините губят от оксфордска лодка, считана за аутсайдер. Въпреки че по онова време в пресата са публикувани какви ли не догадки, резултатът си остава тайна и до днес. Мортимър умира през 1914 година.

Боб затвори книгата и я върна на полицата. Реши, че големият гребец е загинал по време на Първата световна война. Приседна на края на леглото и се замисли над всичко, което бе научил. Ако успееше да върне дясната ръка на Дъги Мортимър в Кеймбридж, за да я подари на клуба по време на ежегодната вечеря на отбора на Сините, това определено щеше да е подаръкът, който напълно да удовлетвори изискванията на баща му.

Облече се набързо и слезе до телефона, монтиран в коридора на партера. В указателя откри четири различни номера и се зае с преодоляването на следващото препятствие.

Първите му обаждания бяха в „Кинг Уилям“, или ако трябва да сме точни, в поредица от кръчми с име „Кинг Уилям“, защото в указателя бяха изброени три кръчми в Хъл с едно и също име. Щом се свърза с първата, попита направо:

— Дясната ръка на Дъги Мортимър над вашия бар ли е закачена?

Така и не успя да разбере всичко, заради ясно изразения северняшки акцент, въпреки това нямаше никакво съмнение, че не е попаднал където трябва.

На втория номер се обади момиче, което попита:

— Да не би да говорите за онова чудо, дето е закачено над бара?

— Да, за него става въпрос — отвърна Боб.

— Значи ние сме кръчмата, която ви трябва.

След като записа адреса и се поинтересува за работното време на заведението, Боб се обади на трети номер.

— Да, възможно е — отговори отсреща. — Можете да вземете влака в 3:17 до Питърбъро, където ще се прехвърлите на влака за Донкастър в 4:09, а след това има ново прекачване. Пристигате в Хъл в 6:32.

— Кога е последният влак обратно? — поинтересува се Боб.

— В 8:52, прекачване в Донкастър и Питърбъро. Ще пристигнете в Кеймбридж малко след полунощ.

— Благодаря ви — отвърна Боб.

Отиде да обядва в столовата на колежа и се настани на централната маса, но за разлика от друг път бе доста скучен и безинтересен събеседник.

Същия следобед се качи на влака за Питърбъро, замислен как да убеди собствениците на кръчмата, че за тях е най-добре да ги отърве от бронзовата отливка. В Питърбъро скочи на перона, пресече релсите и се качи на влака, който чакаше на трети коловоз. Когато два часа по-късно влакът спря в Хъл, той така и не бе намерил решение на проблема си. Помоли първото такси, което видя, да го закара до „Кинг Уилям“.

— На Маркет Плейс, на Харолдс Корнър или на Пърси стрийт? — попита шофьорът.

— Пърси стрийт, ако обичате — обясни Боб.

— Не отварят преди седем, момче — обясни таксиметровият шофьор едва след като закара клиента си пред вратата на кръчмата.

Боб си погледна часовника. Трябваше да убие двацет минути. Зави в първата пряка, където се зазяпа в някакви малчугани, които ритаха футболна топка. Фасадите на къщи от двете страни на улицата им служеха за врати и успяваха с невероятна точност да избегнат близките прозорци. Боб се зачуди дали подобна игра може да стане популярна и в Америка.

Така се заплесна по ритането на хлапетата, че те спряха и го попитаха дали не иска да се включи. Той отказа и благодари, убеден, че ако се включи в играта им, ще бъде единственият, счупил прозорец в този ден.

Върна се пред „Кинг Уилям“ няколко минути след седем и влезе в празната кръчма с надеждата никой да не му обърне кой знае какво

внимание. Само че при ръст метър и деветдесет и два, двуредно тъмносиньо сако, сиви панталони, синя риза и колежанска вратовръзка, тримата зад бара го зяпнаха така, сякаш се бе приземил от друга планета. В момента, в който спря и погледна над бара, към него приближи млада руса сервитьорка и попита какво ще желае.

— Половинка от най-хубавото наливно — поръча Боб с надеждата да звучи също като приятелите си англичани, когато влезеха в бирарията до колежа.

Собственикът наблюдаваше подозрително Боб, докато той отнасяше халбата си към малка кръгла маса в един ъгъл и се настаняваше тихо на високия стол. Младежът въздъхна с облекчение, когато други двама мъже влязоха и отклониха вниманието на собственика.

Боб отпи от тъмната течност и едва не се задави. Щом преглътна и си пое дъх, насочи поглед над бара. Опитва се да скрие вълнението си при вида на бронзовата отливка на масивна ръка, положена върху огромна полирана дървена поставка. Предметът му се стори едновременно ужасяващ и впечатляващ. Премести поглед към едрите букви, изписани в златен бронз:

Д. ДЖ. Т. МОРТИМЪР

1907 — 1908 — 1909
(Сейнт Катринс, гребец)

Боб следеше с очи собственика, докато кръчмата се пълнеше, и скоро разбра, че съпругата му — всички я наричаха Нора — не само въртеше търговията, но и сервираше почти на всички.

Допи халбата и се отправи към онзи край на бара, където стоеше тя.

— С какво мога да ви помогна, млади човече? — попита го Нора.

— Още една бира, благодаря — отвърна Боб.

— Американец — отбеляза тя, натисна ръчката на помпата и започна да пълни чашата му. — Не се отбиват таквиз кат теб наоколо,

откак закриха базите. — Постави халбата на бара. — Какво те води в Хъл?

— Вие — отвърна Боб, без да обръща внимание на бирата.

Нора погледна подозрително непознатия, достатъчно млад, за да й бъде син.

Боб се усмихна.

— По-точно, Дъги Мортимър.

— Сега вече си ми ясен — въздъхна Нора. — Ти си звъннал тая сутрин, нали? Моята Кристи ми каза. Тря'аше да се сетя.

Боб кимна.

— Как се е озовала ръката в Хъл? — попита той.

— Дълга история — намръщи се Нора. — Беше на дядо ми. Роден е в Или и кат имал свободно време, ходел да лови риба на Кам. Разправяше, че само там се фащало по нещо, което си е все едно да признаеш, че си гола вода. Кат почина преди няколко години, баща ми искаше да разкара проклетото парче с останалите боклучари, но аз и дума не дадох да се рече и му казах да я закачи в кръчмата. Кое то си е така, така си е! Почистих я, лъснах я и тя се оказа хубава, лъскавка, та я закачихме над бара. Ама и ти бая път си бил, за да фърлиш един поглед на тоя стар боклук.

Боб вдигна поглед и отново се възхити на ръката. Притаи дъх.

— Не съм дошъл само за да я гледам.

— А що си дошъл?

— Искам да я купя.

— Размърдай се, Нора — нареди собственикът. — Не виждаш ли, че има клиенти.

Нора се врътна.

— Дръж си езика зад зъбите, Сирил Барнсуърт. Този младеж тук е бил толкоз път, за да види ръката на Дъги Мортимър, а най-важното е, че иска да я купи.

Думите й предизвикаха гръмък смях сред редовните посетители, накацали на бара, но тъй като Нора дори не се усмихна, те побързаха да утихнат.

— Значи напразно е бил целия този път, нали така? — реши собственикът. — Не се прода'а.

— Че тя да не е твоя, та да я прода'аш? — Нора подпря ръце на ханша си. — Ама да ти кажа, младежо, което си е право, право си е —

обърна се тя отново към Боб. — И за стотачка няма да се разделя с нея — заяви тя.

Неколцина от посетителите бяха започнали да напругат слух.

— Ами за двеста какво ще кажете? — предложи тихо Боб.

Този път Нора избухна в гръмък смях, ала Боб не трепна.

Когато Нора спря да се смее, тя погледна непознатия младеж право в лицето.

— Божке, ма той верно казвал — разбра най-сетне тя.

— Точно така — потвърди Боб. — Искам да върна ръката, където ѝ е мястото — в Кеймбридж — и съм готов да платя двеста лири, за да я получа.

Собственикът погледна съпругата си, сякаш не можеше да повярва на чутото.

— Ще можем да си купим оная малката количка, дето съм мярнал — подсказа ѝ той.

— Да не говорим за почивката през лятото и ново палтенце за зимата — добави Нора и погледна Боб, сякаш искаше да се увери, че той не е от някоя друга планета. Рязко и неочаквано изпружи ръка над бара и отсече: — Договорихме се, млади човече.

Накрая на Боб му се наложи да почерпи по няколко пъти редовните клиенти, които твърдяха, че са били близки приятели на дядото на Нора, въпреки че някои от тях бяха издайнически млади. Освен това реши да преспи в местния хотел, защото на Нора не ѝ се искаше да се раздели с „наследството“ на дядо си, както тя се изразяваше, докато служителят от банката не позвъни в Кеймбридж за потвърждение, че чекът, издаден от Робърт Хенри Кифърд Трети, има покритие за двестата лири по сделката.

В понеделник сутринта, на връщане към Кеймбридж, Боб не изпусна нито за миг новопридобитото съкровище, а след това отнесе с огромно усилие тежкия предмет в квартирата си на Грейндж Роуд и го скри под леглото. На следващия ден го предаде в компетентните ръце на реставратор на мебели, който обеща да му върне ръката в целия ѝ блясък, при това навреме за вечерята на Сините.

Когато три седмици по-късно Боб видя резултатите на реставратора, въздъхна успокоен, защото се увери, че е попаднал на

подарък, достоен не само за университетския гребен клуб, но и избран съвсем според изискванията на баща му. Реши да не споделя тайната си с никого, дори с Хелън, докато не настъпи дългоочакваната вечеря на Сините, въпреки че предупреди озадачения президент, че иска да направи подарък, за който ще е необходимо в стената да се забият две яки куки на разстояние четирийсет и пет сантиметра една от друга и на височина два метра и половина от пода.

Традиционната вечеря на Сините се провеждаше в гребната база с изглед към река Кам. Всички бивши и настоящи гребци от отбора бяха добре дошли, така че, когато Боб пристигна, откри, че посетителите тази вечер са много повече от обикновено. Той постави грижливо опакования предмет под стола си и сложи фотоапарата на масата.

Тъй като това бе последната му вечер със Сините, преди да се върне в Америка, Боб бе настанен на централна маса, между почетния секретар и настоящият президент на клуба. Том Адамс, почетния секретар, си бе извоювал почести преди около двайсет години и в клуба му се носеше славата, че е като истинска енциклопедия, защото можеше да назове по име не само присъстващите в залата, но и най-известните гребци от миналото.

Том посочи на Боб трима олимпийски медалисти, насядали в различни части на залата.

— Най-възрастният е настанен от лявата страна на президента — обясняваше той. — Чарлс Форестър. Гребец на трета позиция през 1908 — 1909. Сигурно е минал осемдесетте.

— Не може да бъде! — възкликна Боб, спомнил си младия усмихнат Форестър от снимката в клуба.

— Може, може — потвърди секретарят. — И още нещо, млади човече — добави той през смях. — И ти ще си същият някой ден.

— Ами господинът в далечния край на масата? — попита Боб. — Струва ми се още по-стар.

— Защото наистина е по-стар — кимна секретарят. — Това е Сидни Фиск. Кормчия е от 1912 до 1945 година, с едно малко прекъсване по време на Първата световна.

— Значи е познавал Дъги Мортимър — запита с надежда Боб.

— Това е велико име от миналото — отбеляза Адамс. — Мортимър, Д. Дж. Т., 1907 — 1908 — 1909, гребец от Сейнт Катринс.

Да, прав си, Фиск със сигурност е познавал Мортимър. Ами да, като се замисля, Чарлс Форестър не е ли бил в една лодка с Мортимър по онова време?

По време на вечерята Боб продължи да разпитва Адамс за Дъги Мортимър, но така и не успя да научи нещо ново извън прочетеното в „История на състезанията с лодки“, освен че секретарят потвърди как падането на отбора на Кеймбридж през 1909 г. все още си остава загадка, тъй като светлосините определено имали по-силен екип.

След като вдигнаха чиниите и от последното ястие, президентът се изправи, за да поздрави гостите с добре дошли и да изнесе кратка реч. На Боб му беше приятно да чуе онези части от речта, които успя да долови над шума, който вдигаха нетърпеливите първокурсници, дори се включи в освиркването при всяко споменаване на съперника Оксфорд. Президентът завърши с думите:

— Тази година нашият американски гребец Боб Кифърд ни е подготвил подарък изненада, която съм сигурен, че всички ще оценим.

Когато Боб се надигна от мястото си, аплодисментите станаха оглушителни, затова той заговори съвсем тихо и шумът бързо стихна. Разказа на съотборниците си и членовете на клуба как е открил и как е успял да се сдобие с дясната ръка на Дъги Мортимър. Пропусна единствено да уточни откъде е разбрал за местонахождението ѝ.

С един замах свали опаковката на скрития под стола подарък и вдигна високо реставрираната бронзова отливка. Събралите се членове на клуба скочиха на крака и отново гръмнаха аплодисменти. По лицето на Боб плъзна доволна усмивка, докато се оглеждаше и му се прииска баща му да бе тук сега, за да прецени сам реакцията на съотборниците и приятелите му.

Докато очите му обхождаха стаята, той веднага забеляза, че най-възрастният от Сините, Чарлс Форестър, е останал на мястото си и не ръкопляска радостно като останалите. Боб премести поглед към Сидни Фиск, единственият друг, който не се бе изправил на крака. Устните на стария кормчия бяха стиснати в тънка права линия и ръцете му не помръдваха от коленете.

Боб забрави за двамата старци, когато президентът, с помощта на Том Адамс, закачи бронзовата ръка на стената и я намести между широката част на весло, запазено от олимпийския отбор през 1908 г., и спортната фланелка на единствения Син гребец, четири години подред

част от отбора, отбелязвал убедителни победи над Оксфорд. Боб започна да снима церемонията, за да може да изпрати доказателство на баща си, че е изпълнил заръката му.

Когато закачиха ръката, мнозина от членовете на клуба и стари гребци заобиколиха Боб, за да му благодарят и да го поздравят за усилието да открие ръката.

Боб бе един от последните, които си тръгнаха тази вечер, защото много от членовете на клуба настояваха да му пожелаят успех лично. Вървеше бавно по пътеката към квартирата и си тананикаше, когато си спомни, че е забравил фотоапарата на масата. Реши да го прибере на другата сутрин, защото знаеше, че по това време в клуба вече няма жива душа, а може дори да беше заключено, ала когато се обърна, за да провери, откри, че на първия етаж се мерзелее светлина.

Закрачи обратно към клуба. Продължаваше да си тананика. На няколко крачки от вратата надникна през прозореца и забеляза две фигури, останали в залата. Пристъпи напред, за да ги види по-добре и с изненада позна стария гребец Чарлс Форестър, заел се заедно със Сидни Фиск да премести тежка маса. Беше готов да се втурне да им помогне, ала в този момент Фиск неочаквано посочи ръката на Дъги Мортимър. Боб остана неподвижен и наблюдаваше как двамата старци влачат масата сантиметър по сантиметър, за да я приблизят до стената, докато най-сетне тя бе точно под отливката.

Фиск примъкна стол, подпря го на стената, а Форестър го използва за стъпало, за да се качи на масата. Сетне се наведе и улови ръката на по-стария мъж, за да му помогне да се качи при него.

След като и двамата бяха вече на масата, старците проведоха кратък разговор и чак тогава се протегнаха към бронзовата отливка, свалиха я от кукичките и бавно я оставиха в краката си. Форестър, с помощта на стола, слезе на пода, след това се обърна, за да помогне отново на приятеля си.

Боб не помръдваше, докато двамата мъже пренасяха ръката на Дъги Мортимър през залата, за да я изнесат навън. Щом я оставиха пред вратата отвън, Форестър се върна, за да загаси лампите. Сетне излезе на хладния нощен въздух и заключи вратата.

Старците поговориха малко, преди да вдигнат трофея на Боб и да го затърят по пътеката към реката. На няколко пъти спираха, пускаха отливката и си почиваха. Боб ги следваше безшумно, използвайки

широките стволоче на дърветата, за да се прикрива, докато възрастните мъже най-сетне се добраха до брега на реката. Спряха край водата и спуснаха плячката в малка гребна лодка.

Развързаха въжето и бавно изтласкаха лодката към средата на реката, докато водата започна да се плиска чак до коленете на смокингите им. Нито обърнаха внимание, нито се притесниха, че са мокри. Форестър успя да се прехвърли през борда сравнително лесно, но на Фиск му отне няколко минути, за да се качи. Щом се озоваха вътре, Форестър хвана греблата, а приятелят му остана на кърмата, стиснал здраво ръката на Дъги Мортимър.

Форестър започна да гребе бавно и отмерено към средата на реката. Напредваше трудно, но ритмичните тласъци на греблата разкриваха, че е има богат опит. След като старците прецениха, че са по средата на Кам и са достигнали най-дълбокото място на реката, Форестър пусна греблата и се премести при приятеля си отпред. Вдигнаха бронзовата ръка и без да се церемонят, я хвърлиха през борда. Боб чу пляска и забеляза, че лодката се клатушка застрашително. На връщане Фиск седна на греблата и се оказа, че напредва по-бързо към брега, отколкото Форестър на отиване. Най-сетне се добраха до сушата, слязоха с пышкане, изтеглиха лодката на сух док, а кормчията върза здраво въжето за огромна халка.

Мокри и напълно изтощени, дъхът им излизаше на валма в нощния хлад, старците се изправиха един срещу друг. Стиснаха си ръцете като магнати, сключили сделката на века, и всеки пое в своята посока.

Том Адамс, почетен секретар на клуба, позвъни на Боб на следващата сутрин, за да му съобщи новината, която той вече знаеше. Младежът бе лежал буден през цялата нощ, неспособен да мисли за друго.

Боб изслуша разказа на Адамс за взлома.

— Изумителното е, че са откраднали едно-единствено нещо. — Той се поколеба. — Твоята ръка — по-точно, ръката на Дъги. Наистина необяснимо, особено след като някой е забравил скъп фотоапарат на централната маса.

— Мога ли да помогна с нещо? — попита Боб.

— Мисля, че не, стари приятелю — отвърна Адамс. — Местната полиция ще поразпита наоколо, но аз съм почти сигурен, че който е откраднал ръката, сигурно вече е на другия край на страната.

— И аз така мисля — реши Боб. — Мога ли да ви задам един въпрос, господин Адамс? Свързан е с историята на клуба.

— Ще се постарая да ти отговоря — съгласи се веднага Адамс. — Не забравяй, приятелю, че това ми е само хоби.

— Случайно да знаете кой е най-старият жив оксфордски Син? — От другата страна се възцари дълго мълчание. — Чувате ли ме? — попита най-сетне Боб.

— Да. Просто се опитвах да си спомня дали старият Харолд Диъринг е все още жив. Не си спомням да съм попадал на некролога му в „Таймс“.

— Диъринг ли? — повтори Боб.

— Да. Радли и Кибъл^[2], 1909 — 1910 — 1911. Доколкото си спомням, стана епископ, но няма начин да си спомня къде го изпратиха.

— Благодаря ви — отвърна Боб. — Много ми помогнахте.

— Може и да греша — предупреди го Адамс. — Все пак не мога да чета некролозите всеки ден. А и някои неща, свързани с Оксфорд, ми убягват.

Боб му благодари отново и затвори.

Отиде да обядва в столовата на колежа, но не успя да хапне почти нищо, върна се в квартирата си и се обади в канцеларията на Кибъл. Отговори троснат глас.

— Да имате случайно сведения за Харолд Диъринг, бивш студент в колежа? — попита Боб.

— Диъринг... Диъринг... — повтори гласът. — Този не съм го чувал. Чакайте да проверя дали не е в някой от дневниците. — Последва дълго мълчание, през което Боб започна да се притеснява, че връзката е прекъснала, докато най-сетне гласът възкликна: — Мили боже, нищо чудно. Това е било още преди да постъпя на работа. Диъринг, Харолд, 1909 — 1911, бакалавърска степен през 1911, магистърска — през 1916 (специалност теология). Станал е епископ на Труро. Този ли ви трябва?

— Точно той — въздъхна Боб. — Случайно да имате адреса му?

— Имам го — отвърна гласът. — Преподобният Харолд Диъринг, Стоун Хаус, Мил Роуд, Тюксбъри, Глостършър.

— Благодаря ви — усмихна се Боб. — Много ми помогнахте.

Боб прекара остатъка от следобеда в опити да напише писмо до бившия епископ, с надеждата старият Син да се съгласи на среща с него.

Три дни по-късно остана изненадан, когато някоя си госпожа Елиът му позвъни в квартирата. Оказа се дъщерята на господин Диъринг, при която възрастният господин живееше в момента.

— Горкичкият, в последно време не вижда по-далече от носа си — обясни тя, — затова му прочетох писмото ви. За него ще бъде истинско удоволствие да се срещне с вас. Дали ще имате възможност да наминете тази неделя в единайсет и трийсет, веднага след сутрешната служба? Стига да ви е удобно, разбира се.

— Няма проблем — съгласи се Боб. — Моля ви, предайте му, че ще бъда у вас в единайсет и половина.

— Налага се срещата да се състои сутринта — продължи да обяснява госпожа Елиът, — защото, разбирате ли, след като обядва, той веднага заспива. Между другото, ще изпратя в колежа указания как да ни намерите.

В неделя сутринта Боб се събуди много преди изгрев и пое към Тюксбъри с колата, взета под наем предишния ден. Можеше да се качи и на влак, но британските железници не горяха от желание да стават за работа достатъчно рано, така че той да пристигне навреме за уговорената среща. По време на пътуването пресече възвишението Котсуолдс, все си напомняше, че в тази държава трябва да се придържа към лявата страна на пътя и започна да се чуди колко ли време ще мине, преди британците да започнат да строят магистрали с повече от едно платно за всяка посока.

Влезе в Тюксбъри няколко минути след единайсет и благодарение на ясните указания на госпожа Елиът, успя бързо да открие Стоун Хаус. Паркира колата пред кокетна порта от ракета.

Някаква жена отвори вратата на къщата още преди Боб да достигне средата на покритата с чакъл пътека.

— Вие сигурно сте господин Кифърд — започна тя. — Аз съм Сузан Елиът.

Боб се усмихна и стисна ръката ѝ.

— Държа да ви предупредя — обясни госпожа Елиът, докато го водеше към къщата, — че трябва да говорите малко по-високо. Татко чува все по-зле, освен това се страхувам, че паметта му не е като едно време. Помни всичко, което му се е случило, докато е бил на вашите години, но забравя дори най-простичките събития от вчера. На няколко пъти се наложи да му напомня, че днес ще ни дойдете на гости — обясняваше тя, докато двамата влизаха в къщата. — Цели три пъти.

— Съжалявам, че ви създадох толкова главоболия, госпожо Елиът — отвърна Боб.

— Не са никакви главоболия — отвърна госпожа Елиът и го поведе по коридора. — Истината е, че баща ми много се развълнува, когато разбра, че един Син, при това американец, ще наmine да го посети след толкова много години. Все за вас говори през последните два дни. Много е любопитен да разбере защо искате да се срещнете с него — добави заговорнически тя.

Жената въведе Боб в хола, където той веднага видя стареца в кожено кресло с висока облегалка, загърнат в топъл кариран халат, подпрян на няколко възглавници, краката му бяха покрити с вълнено одеяло. На Боб му бе трудно да повярва, че този немоощен старец някога е бил олимпийски гребец.

— Дойде ли? — попита на висок глас възрастният господин.

— Да, татко — отвърна госпожа Елиът със също толкова висок глас. — Това е господин Кифърд. Пътувал е чак от Кеймбридж единствено за да те види.

Боб се приближи и разтърси протегнатата кокалеста ръка на стареца.

— Браво на теб, Кифърд, да дойдеш чак дотук — похвали го бившият епископ и придърпа одеялото.

— Много ви благодаря, че се съгласихте да ме приемете, сър — отговори Боб, докато госпожа Елиът му сочеше да се настани в удобния стол срещу баща й.

— Какво ще кажеш за чаша чай, Кифърд?

— Не, благодаря ви, сър — отказа Боб. — Не искам нищо.

— Както кажеш — кимна старият. — Трябва да те предупредя, че напоследък не успявам да се съсредоточа както едно време, така че казвай направо защо си дошъл.

Боб се опита да подреди мислите си.

— Правя едно проучване на Син от Кеймбридж, гребал по ваше време, господине.

— Как се казва? — попита Диъринг. — Да знаеш обаче, че не ги помня всичките.

Боб го погледна и уплашено си каза, че май се е разкарвал напразно.

— Мортимър. Дъги Мортимър — отвърна той.

— Д. Дж. Т. Мортимър — изрече без всякакво колебание старецът. — Това е човек, който не се забравя лесно. Един от най-добрите гребци на Кеймбридж за всички времена — както Оксфорд сами разбраха. — Старият епископ замълча за миг. — Ти да не би да си журналист?

— Не, сър. Това е просто лична прищявка. Искаше ми се да разбера някои неща за него, преди да се върна в Америка.

— Тогава, ще се опитам доколкото мога да ти помогна — прозвуча изтънелият с годините глас.

— Благодаря ви — кимна Боб. — Бих искал да започна с края и да ви попитам дали знаете при какви обстоятелства е починал.

В продължение на няколко минути се възцари мълчание. Старият свещеник затвори очи и Боб се зачуди дали не е заспал.

— По онова време хората не говореха за подобни неща — отвърна най-сетне той. — Особено след като тогава беше незаконно.

— Кое е било незаконно? — удиви се Боб.

— Самоубийството. Глупаво ми се струва, като се замисля — продължи старият свещеник, — въпреки че това е смъртен грях. Но пък не можеш да тикнеш в затвора мъртвец, нали? Не че имаше доказателство.

— Да не би да е свързано със състезанието от 1909 година, когато Кеймбридж губи, въпреки че са били фаворитите?

— Много е възможно — каза Диъринг и отново се поколеба. — Трябва да призная, че и на мен ми е минавала подобна мисъл. Може би знаеш, че и аз участвах в онова състезание. — Замълча отново и тежко си пое дъх. — Кеймбридж определено бяха фаворитите, а ние нямахме никакъв шанс. Не мога да не призная, че така и не ни дадоха разумно обяснение за резултатите. Навремето се носеха какви ли не слухове, но доказателства — никакви, ама никакви, нали ме разбираш?

— Доказателства за какво? — продължаваше да пита Боб.

Последва ново мълчание и Боб наистина се уплаши, че старецът е решил, че прекалява.

— Сега е мой ред да ти задам няколко въпроса, Кифърд — заговори най-сетне той.

— Разбира се, сър.

— Дъщеря ми казва, че си бил на лодката победител за отбора на Кеймбридж три години подред.

— Точно така, сър.

— Поздравления, момче. Кажи ми обаче, ако искаше да загубиш някое от тези състезания, можеше ли да го направиш, без останалите от екипажа да разберат?

Ред беше на Боб да се зачуди. За пръв път, откакто бе влязъл в стаята, разбра, че независимо от слабостта на тялото умът на човека е способен да изпълнява функциите си.

— Да, май да — призна най-сетне той. — Винаги можеш да промениш ритъма на замаха, без да предупредиш останалите, или да закачиш нещо на завой. Един господ знае, по реката има достатъчно плавеи, които на пръв поглед си мислиш, че няма начин да избегнеш. — Боб погледна стареца право в очите. — Само че никога не ми е минавало през ума, че някой би го направил умишлено.

— И на мен — подкрепи го свещеникът, — ако кормчията им не се бе посветил на Светия Отец.

— Не ви разбрах, господине — учуди се Боб.

— Няма как да ме разбереш, млади човече. Напоследък се улавям, че мисля доста нелогично. Ще се опитам да се изразя по-ясно. Кормчията от екипажа на Кеймбридж през 1909 година се казваше Бърти Партридж. Беше решил да стане свещеник в далечния Чърсфилд в Рутланд. Това май беше единственото място, където някой би се съгласил да го назначи — засмя се той. — Когато станах епископ на Труро, той ми писа и ме покани да поговоря с паството му. В онези дни това бе доста мъчително пътуване, от Корнуол чак до Рутланд, лесно можех да откажа, да си намеря някакво извинение, но също като теб, много ми се искаше да разгада тайната на състезанието от 1909 година и прецених, че това е единствената ми възможност.

Боб не смееше да направи никакъв коментар, от страх да не прекъсне мислите на стареца.

— Партридж беше ерген, а ергените често се чувстват самотни, нали ме разбираш. Ако им дадеш дори най-малка възможност, те умират да клюкарстват. Останах една вечер при него, така че възможности имаше. Докато вечеряхме и пиехме не особено добро вино, сподели с мен, че имал дългове из цял Кеймбридж. Много от студентите натрупват дългове, както сам знаеш, но при него те значително надхвърляли доходите му. Според мен се е надявал славата и популярността му да спрат кредиторите и те да го оставят на мира. Нещо като Дизраели, докато е бил министър-председател — засмя се отново възрастният човек.

— Само че в случая с Мортимър собственик на магазин, който изобщо не се интересувал от гребане и не го било грижа за студентите, заплашил да го докара до фалит в седмицата преди състезанието през 1909 година. Няколко дни след провала Мортимър без каквито и да било обяснения покрил дълговете си и въпросът приключил.

Старецът отново замълча и потъна в мислите си. Боб мълчеше, за да не го притеснява.

— Единственото друго, което си спомням бе, че нашите хора ги размазаха — заяви без предупреждение Диъринг. — Знам го от горчив опит, защото преподавателят ми загуби петарка и така и не ме остави да забравя, че лично аз съм му казал, че шансовете ни са като на снежна топка сред адските огньове. Така че си имам извинение за това, че не успях да завърша пръв по успех. — Той вдигна глава и се усмихна на госта си.

Боб седеше на края на стола, силно впечатлен от думите на стареца.

— Много ви благодаря, че ми разказахте всичко с такава охота, сър — започна той. — Можете да разчитате на дискретността ми.

— Благодаря ти, Кифърд — прошепна старецът. — За мен беше истинско удоволствие да ти помогна. Има ли още нещо, което да направя?

— Не, господине, благодаря ви — надигна се от мястото си Боб. — Мисля, че научих всичко, което ме интересуваше.

Боб стана и когато се обърна, за да благодари и на госпожа Елиът, забеляза бронзовата отливка на ръка, закачена на далечната стена. Под нея бе изписано в златни букви:

1909 — 1910 — 1911

(Кибъл, кормчия)

— Сигурно сте били изключителен, сър.

— Не бих казал — отвърна старият Син. — Само че имах късмета да попадна на печелившата лодка три поредни години, което няма никак да допадне на възпитаник на Кеймбридж като теб.

Боб се разсмя.

— Позволете да ви задам един последен въпрос, преди да си тръгна, господине.

— Разбира се, Кифърд.

— А направена ли бе бронзова отливка на ръката на Дъги Мортимър?

— Разбира се — отвърна свещеникът. — Само че тя изчезна тайнствено от вашия клуб през 1912. Няколко седмици след това отговорникът бе освободен, без каквито и да обяснения — това предизвика доста въпроси и неясноти навремето.

— А разбра ли се защо е бил освободен? — попита Боб.

— Партридж твърдеше, че когато се напил една вечер, признал, че хвърлил ръката на Мортимър по средата на Кам. — Старецът замълча, усмихна се и добави. — Там ѝ е мястото, не мислиш ли, Кифърд?

Боб се поколеба и се запита как ли би реагирал баща му. След това отвърна простичко:

— Прав сте, сър. Там ѝ е мястото.

[1] Спортните екипи на студентите от университета в Оксфорд са тъмносини, а на студентите в Кеймбридж — светлосини. Става дума за сборник, в който са описани отборите на двата университета. — Б.ред.

↑

[2] Известни колежи в Оксфорд. — Б.ред. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.